

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2822
Warszawa, 25 listopada 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- upamiętniającej Wincentego Pola w 150.
rocznicę jego śmierci.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Piotra Adamowicza.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Urszula Augustyn; (-) Tadeusz Aziewicz; (-) Piotr Borys; (-) Borys Budka; (-) Tomasz Głogowski; (-) Rafał Grupiński; (-) Marek Hok; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Magdalena Łośko; (-) Krzysztof Mieszkowski; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Sławomir Nitras; (-) Tomasz Olichwer; (-) Paweł Olszewski; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Grzegorz Rusiecki; (-) Krystyna Sibińska; (-) Tomasz Siemoniak; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Tomasz Szymański; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Cezary Tomczyk; (-) Robert Tyszkiewicz; (-) Marta Wcisło; (-) Monika Wielichowska.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia ... 2022 roku

upamiętniająca Wincentego Pola w 150. rocznicę jego śmierci

2 grudnia 1872 roku zmarł zasłużony dla naszej Ojczyzny Polak z wyboru, geograf, poeta, kawaler orderu Virtuti Militari– Wincenty Pol. Urodził się 20 kwietnia 1807 roku w Lublinie jako Wincenty Ferreriusz Jakub Pohl. Jego ojciec był Niemcem z Warmii, zaś matka pochodziła ze spolonizowanej rodziny francuskiej. Język polski dogłębniej poznał dopiero jako nastolatek, oddając się lekturze twórczości romantyków. Studiując na Uniwersytecie Lwowskim odkrył swoją polską tożsamość. Związał się z organizacjami konspiracyjnymi.

Po studiach pracował na Uniwersytecie Wileńskim. Stamtąd wyruszył do powstania listopadowego. Ranny w czasie walk, w uznaniu zasług odznaczony orderem Virtuti Militari. Po upadku powstania został internowany wraz z blisko 20-tysięczną armią. Organizował pomoc dla powstańców udających się na emigrację, angażował się w ruch patriotyczny.

Wiele podróżował, co zaowocowało pracą naukową o charakterze geograficznym. Nawet jego najbardziej znany utwór poetycki noszący tytuł „Pieśń o ziemi naszej” nazywany jest „wierszowaną geografiją Polski”. W trakcie rabacji galicyjskiej został ranny i utracił dotychczasowy dorobek piśmienniczy, w tym liczące kilkanaście tomów opracowanie „Geografia i etnografia Polski”, które przedstawiało przyrodę i człowieka ziem Rzeczypospolitej. W 1849 roku mianowano go profesorem geografii powszechnej, fizycznej i porównawczej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wincentemu Polowi zawdzięczamy utworzenie drugiej na świecie katedry geografii. Opublikował wiele ważnych prac. Wśród nich, dający podstawy pod geografiją fizyczną i geomorfologię – „Rzut oka na północne stoki Karpat”. W „Historycznym obszarze Polski” spróbował, jako pierwszy z polskich geografów, wyznaczyć zasięg ziem Polski historycznej. Zainicjował także nową formę działalności dydaktycznej, jaką były wycieczki terenowe. W 1853 roku, m.in. na skutek donosów jednego

z profesorów do zaborcy austriackiego, został usunięty z uniwersytetu i miasta, a samą katedrę zlikwidowano. W tym krótkim czasie Wincenty Pol zdołał jednak stworzyć podstawy nowoczesnego nauczania geografii.

Powrócił do Krakowa w 1867 roku. Mimo choroby, wskutek której oślepl, uczestniczył w życiu naukowym. Podczas prelekcji dowodził, że Polska jest zwartym regionem i może być samodzielnym bytem politycznym. Na krótko przed śmiercią został członkiem Akademii Umiejętności. Sarkofag Wincentego Pola znajduje się w Krypcie Zasłużonych na Skałce.

Przypominając postać Wincentego Pola w 150. rocznicę jego śmierci, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża uznanie dla postawy i dorobku tego wybitnego Polaka.